

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ****BESLUT**
2021-01-25
Meddelat i LuleåMål nr
2636-20**KLAGANDE**

Semisjaur-Njarg sameby, 899100-1416

Ombud: Förbundsjurist Jenny Wik Karlsson

MOTPART

1. Skogsstyrelsen

2. Arjeplogs allmänningsskogar

ÖVERKLAGAT BESLUT Skogsstyrelsens beslut den 30 november 2020, dnr A 39579-2020,
se bilaga 1**SAKEN**

Tillämpning av skogsvårdslagen (1979:429); fråga om överklagbart beslut

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar överklagandet.

Dok.Id 133809

Postadress
Box 849
971 26 Luleå**Besöksadress**
Skeppsbrogatan 43**Telefon**
0920-29 54 90
E-post: forvaltningsrattenilulea@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratten-i-lulea,
där finns även information om vår
personuppgiftshantering**Telefax****Expeditionstid**
måndag – fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Arjeplogs allmänningskogar lämnade in en anmälan om föryngrings-avverkning på fastigheten Allmänningskogen S:1, Arjeplogs kommun till Skogsstyrelsen. Det anmälda området ligger inom Semisjaur-Njarg samebys område och Skogsstyrelsen gav samebyn tillfälle att yttra sig angående den anmälda avverkningen. Samebyn motsatte sig avverkningen. Skogsstyrelsen beslutade därefter att inte förelägga om villkor eller att förbjuda de anmälda åtgärderna med hänsyn till rennäringen, se bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Samebyn yrkar i första hand att förvaltningsrätten omedelbart beslutar om inhibition. I andra hand yrkar samebyn att beslutet ändras på så sätt att tillstånd för avverkning inte medges. För det fall förvaltningsrätten finner att tillstånd ska medges så ska tillståndet förenas med villkor avseende hänsyn till rennäringen. Samebyn begär även att muntlig förhandling ska hållas. Till stöd för sin talan framför samebyn i huvudsak följande.

Skogsstyrelsens beslut att inte föreskriva några villkor innebär att de krav som uppställs i 31 § skogsvårdslagen inte uppnås. Enligt lagstiftningen ställs krav på sammanhängande betesområden och möjlighet att kunna samla renarna. Ett beslut om att inte föreskriva villkor med hänsyn till rennäringen är i strid med lagstiftarens intentioner och rubbar förutsättningarna för samebyns pågående markanvändning.

De planerade åtgärderna kommer att medföra sådan skada att förutsättningarna för att bedriva renskötsel i området påtagligt försvåras samt att samebyns pågående markanvändning i området kommer att förändras markant. Området och intilliggande områden är redan idag fragmentiserade

och ytterligare åtgärder kommer med stor sannolikhet innebära att samebyn under lång tid inte kommer att kunna nyttja området för renbete.

Samebyn kommer även att lida stor ekonomisk skada och området kommer inte längre att kunna nyttjas för renskötsel. Området kommer att förlora sin status som uppsamlings- och uppstoppningsområde vilket innebär att området förlorar sin funktion. Vidare kommer renarnas vandringsmönster att förändras eftersom renarna varken kommer att hitta föda eller trivas i området. Tillståndet är även i strid med 30 § rennäringslagen (1971:437) då det medför åtgärder som rubbar förutsättningarna för fortsatt renskötsel. Effekten av avverkningen medför att samebyns möjligheter att bedriva traditionell renskötsel väsentligt förändras och påtagligt försvåras.

Skogsstyrelsen har inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Ägare till produktiv skogsmark är skyldig att enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer underätta Skogsstyrelsen om avverkning och uttag av skogsbränsle som ska ägarum på hans eller hennes mark. I underrättelsen ska bl.a. anges vad markägaren avser att göra för att tillgodose rennäringens intressen i samband med avverkning på hans eller hennes mark inom renskötselns året-runt-marker. Avverkning får påbörjas tidigast sex veckor efter det att en sådan underrättelse har gjorts (15 b § skogsvårdsförordningen [1993:1096] och 14 § skogsvårdslagen).

Vid skötsel av skog ska i fråga om hyggens storlek och utläggning, beståndsanläggning, kvarlämnande av trädsamlingar och skogsbilvägars

sträckning, den anpassning ske som uppenbart påkallas med hänsyn till rennäringen. Vid planläggning och genomförande av åtgärderna skall eftersträvas att berörd sameby har årlig tillgång till sammanhängande betesområden och till vegetation som behövs inom områden för samling, flyttning och rastning av renarna (31 § skogsvårdslagen).

Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag eller föreskrift som har meddelats med stöd av lagen ska följas (35 § skogsvårdslagen).

Skogsstyrelsens beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol (40 § skogsvårdslagen).

Ett beslut får överklagas om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt (41 § förvaltningslagen [2017:900], FL).

Även om det i en författning anges att ett beslut enligt författningen får överklagas innebär det inte att alla sådana beslut är överklagbara. Överklagbarheten är nämligen begränsad till följd av allmänna principer som har utvecklats i praxis. En myndighets faktiska handlande eller underlåtenhet att handla kan exempelvis inte överklagas. En grundläggande förutsättning för att det ska föreligga en rätt till prövning i allmän förvaltningsdomstol är att det finns ett förvaltningsbeslut som är av sådant slag att det utgör ett överklagbart beslut. Endast beslut som har eller är ägnade att få en påvisbar effekt för den som berörs av beslutet tillerkänns överklagbarhet. Avgörande för om ett myndighetsbeslut är överklagbart är således vilka faktiska verkningar det får för den som berörs av det. Frågan om ett beslut är överklagbart ska inte avgöras i förhållande till beslutets adressat. Prövningen avser i stället om beslutet till sin karaktär är sådant att det bör kunna angripas. Anses beslutet överklagbart gäller detta även i förhållande till andra än den

som beslutet riktas till. En annan sak är vilka som i så fall har klagorätt (se bl.a. HFD 2020 ref. 12, HFD 2019 ref. 21 och RÅ 2010 ref. 29).

Förvaltningsrättens bedömning

Arjeplogs allmänningskogar lämnade in en anmälan om föryngrings-avverkning på fastigheten Allmänningskogen S:1. Skogsstyrelsen har i egenskap av tillsynsmyndighet beslutat att inte förelägga om villkor eller att förbjuda de anmälda åtgärderna med hänsyn till rennäringen. Den fråga som förvaltningsrätten har att ta ställning till är om Skogsstyrelsens beslut är ett överklagbart beslut.

Med några undantag som här saknar intresse krävs det inte något tillstånd för att avverka skog. En markägare är däremot skyldig att underrätta Skogsstyrelsen om en planerad avverkning vilket sker genom en s.k. avverkningsanmälan. I anmälan ska markägaren bl.a. lämna uppgift om vad han eller hon avser att göra i samband med avverkningen för att tillgodose rennäringens intressen. Avverkning får påbörjas tidigast sex veckor efter att Skogsstyrelsen underrättats om avverkningen. Syftet med denna tidsfrist är bl.a. att Skogsstyrelsen i egenskap av tillsynsmyndighet ska ha möjlighet att agera om den anser att den planerade avverkningen skulle strida mot kraven i skogsvårdslagen med tillhörande föreskrifter. När Skogsstyrelsen tar emot en anmälan åligger det därmed myndigheten att beakta frågor om bl.a. hänsyn till rennäringen. Skogsstyrelsen kan utifrån vad som framkommer av en anmälan med stöd av 35 § skogsvårdslagen ge anmälaren råd om åtgärder eller, om det behövs, förelägga anmälaren att vidta åtgärder eller försiktighetsmått eller besluta om att förbjuda en avverkning. Skogsstyrelsen har dock inte en skyldighet att besluta om föreläggande eller förbud när en anmälan om avverkning inkommit till myndigheten. Om Skogsstyrelsen bedömer att något ingripande inte är påkallat behöver myndigheten inte vidta några åtgärder. Det är Skogsstyrelsen som avgör om det inom ramen

för myndighetens tillsynsverksamhet är nödvändigt att fatta ett beslut om föreläggande eller förbud för att uppfylla de krav som uppställs i tillämpliga regelverk. Om Skogsstyrelsen inte fattar ett beslut om föreläggande eller förbud finns ingen möjlighet att tvinga fram ett sådant beslut (HFD 2020 ref. 12 och RÅ 2010 ref. 29).

Det överklagade beslutet är fattat av Skogsstyrelsen i dess egenskap av tillsynsmyndighet och innebär att Skogsstyrelsen har beslutat att inte förelägga om villkor eller att förbjuda de anmälda åtgärderna med hänsyn till rennäringen. Förvaltningsrätten anser att ett sådant beslut inte är av den beskaffenhet att det kan bli föremål för överprövning i förvaltningsdomstol. Skogsstyrelsens beslut är alltså inte ett överklagbart beslut (jfr. RÅ 2010 ref. 29 och RÅ 1996 not. 190). Samebyns överklagande ska därför avvisas.

Vid denna utgång föranleder samebyns yrkande om inhibition och muntlig förhandling inga vidare åtgärder av förvaltningsrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Rebecca Larsson
förvaltningsrättsfiskal

Peter Gustafsson har föredragit målet.